

TABERNARIA EZ DA EROTU

Bezeroen aurrean biluzteko unea heldu da, Telleriak idatzi eta Martinezek antzeztu

📁 KULTURA / Nerea GOTI

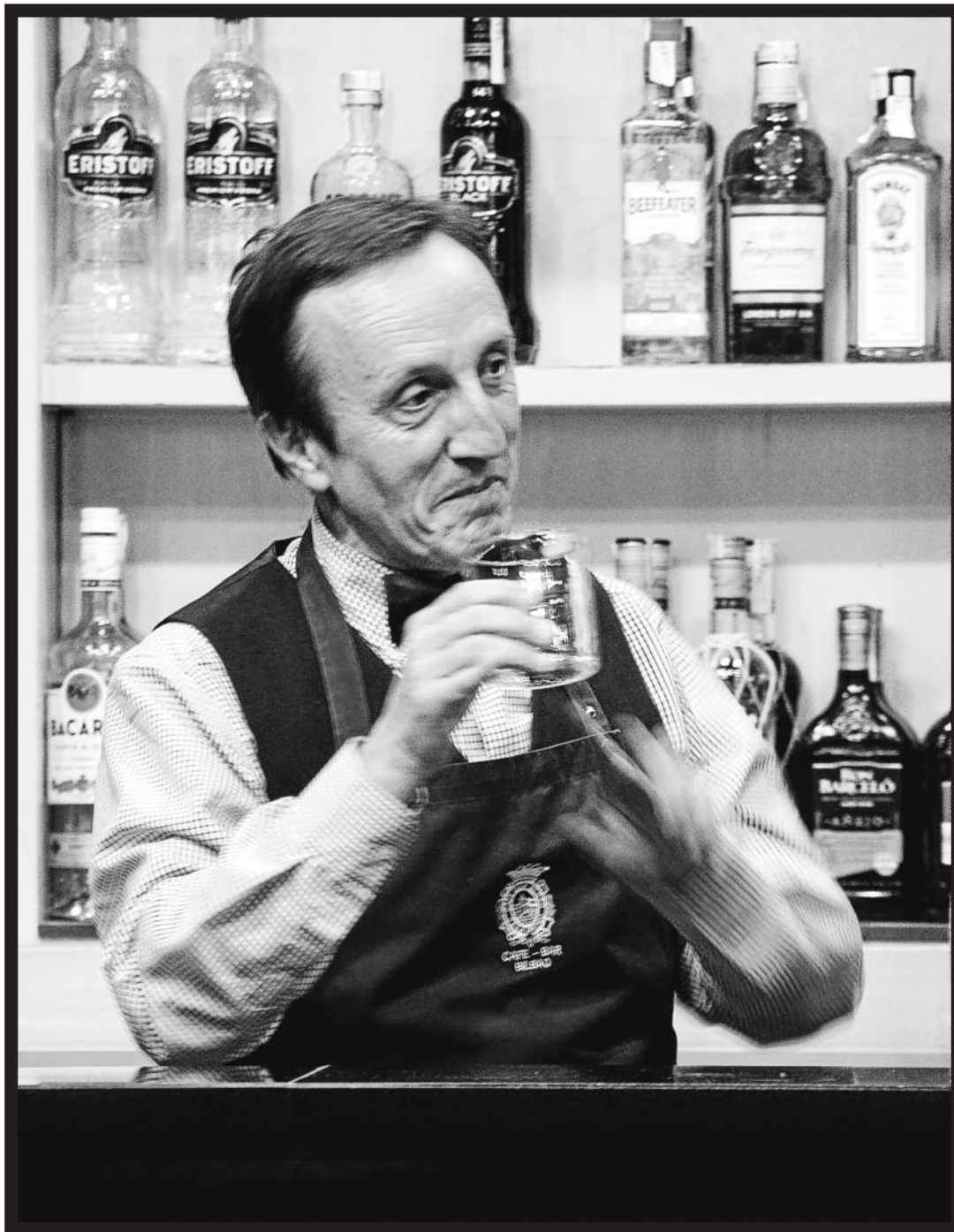
Aspalditik eza-
gutzen du-
zun tabernari
batek egun
batean gera-
tzeko esango
balizu, zer pentsatuko zenuke?
Eta konprobatuko bazenu ez
zarela zu konbokatu zaituen
bakarra, beste ohiko bezero as-
ko ere badaudela hitzorduan?
Kañak zerbitzatzen trebea, tra-
tuan adeitsu bezain diskretua
izan den horrek asko esateko
daukala egiaztatuko du ikusle-
ak. Heldu da barruan pilatuta-
ko guztia askatzeko une hori
eta saioaren bukaerara arte ez
duzu jakingo zergatik egin
duen.

Trantze horretan murgiltzen
da Tartean Teatroa konpainiak
egin eta Loraldiaren laguntza-
rekin kalean den "Tabernaria.
Instrukzioak botatzeko ondo
bat kaña" antzezlana. Patxo Te-
lleriak idatzi eta zuzendua,
testuari Mikel Martinezek jar-
tzen dizkio gorputza eta arima
publikoaren aurrean. Bakarriz-
keta da, formatu txikikoa, 30
minutuko iraupena du eta
ikusleak oso gertutik biziko du
tabernariaren arrangura.

Kondentsatu bezain inten-
tsua, antzezlanak badu beste
ezaugarri bitxi bat ere, istorioa
kontatzeko moduari dagokio-
na. Bizitzan gertatzen ohi den
moduan, lehenengo begiradan
ikusten dena ez da beti istorio-
aren hasiera izaten.

Argiak piztu eta tabernariak
alde egiten duenean, ikusleak
aurpegi eta izen errealak jarri-
ko dizkio seguruenik, eta ba-
tek baino gehiagok hari en-
tzundako hausnarketaren bat
buruan iltzatuta gordeko du.
Zertzelada bat ematearren, an-
tzezlaneko tabernaria ez da
inoiz zoriontsua izan, baina
txarrena da ez duela inoiz zo-

«Ordu erdiko destape mentala eta sentimentala» da
Mikel Martinez aktoreak ikuslearen aurrean eskaintzen
duena. «Tabernaria. Instrukzioak botatzeko ondo bat
kaña» du izenburu eta Patxo Telleriarena da testua.
Kontakizuna bukaeratik hasita, intentsitatea areagotzen
du lanak amaierara (edo hasierara) hurbildu heinean, eta,
bidean, betiko eta oso gaurko gaiak jorratzen ditu.

riona faltan bota, onartzen
duenez. Berari buruz Patxo Te-
lleria obraren egileak konta-
tzen du «gizon zintzoa» dela,
hori bai, «agian kontzientzia
sozial gehiegirik gabea». An-
tzezlanean, baina, gai ugari jo-
rratzen dira: lanbidea, frustra-
zioa, maitasuna, turismoaren
gorabeherak, lan baldintzak,
mundu zaharra eta berria...

Patxo Telleriak dioenez, nor-
beraren sentikortasunaren
araberakoa izango da istorioak
utzitako aztarna, edo bakoi-
tzak «antenak» non jarrita di-
tuen araberakoa. Baina ikusle-
aren aurrean jarri den «gizon
apal» horri «ordura arte zi-
tuen eskemak jausi zaizkio»,
zerbait gertatu zaio eta horre-
gatik «sekulan egin ez duena
egiten hasi da».

Testuinguru horretan, Mikel
Martinez aktoreak nabarmen-
du du batzuetan sumatu duela
pertsonek dioenarekiko
«onespena» publikoaren arte-
an, «irribarreak eta samurta-
suna». Harrera ona izan duela
antzezlanak dio, nahiz eta sa-
rri ikusleak «apur bat harritu».

EZ DA LANBIDE ARROTZA

Tabernari lanbidea ez da arro-
tza Mikel Martinezentzat. Te-
lleriak GAUR8ri kontatu dio-
nez, Mikelek Cafe Bilbaon izan
duen ibilbide profesionalak
zerikusi handia izan zuen tes-
tuaren sorkuntzan, «ofizioa
berez zetorren». Horren hari-
ra, Martinezek gaineratu du
lanbidea gertutik ezagututa
ere, «tabernari gutxik kontatu-
ko» lituzketela «hemen konta-
tzen diren gauzak». Hala ere,
erraz kokatzen da ikuslea akto-
rearen azalean, ez delako zaila
«denok sentitu ditugun gauza
batzuekin identifikatzea». Ka-
su honetan, gainera, ohiko pa-
perak irauli egiten dira, entzu-
tera ohituta dagoen langile

horrek beste jarrera bat hartu du, eta publikoa da saioaren protagonista isila, mezuaren hartzaile bikoitza, bezero eta ikusle modura.

Bakarrizketa formatua gus-tuko du Mikel Martinez aktore bilbotarrak. Dioenez, publikoaren aurrean jarri behar duenarentzat «zailtasunak» zein «meritua» suposatzen ditu bakardadean aritzeak, «batez ere haria galdu eta berreskuratze-ko beharra baldin bada». Baina «abantaila» bat ere badauka Martinezen ustez: «ikuslea askoz errazago harrapatzen duzu». Ikusle modura ere, «magia berezia» ikusten dio istorio bat kontatzeko era horri. Akto-rearen eta publikoaren arteko komunikazio ariketan nabarmentzen duen beste elementuetako bat hizkuntzarena da, «kasu honetan istorioa euskaraz kontatuta dagoelako».

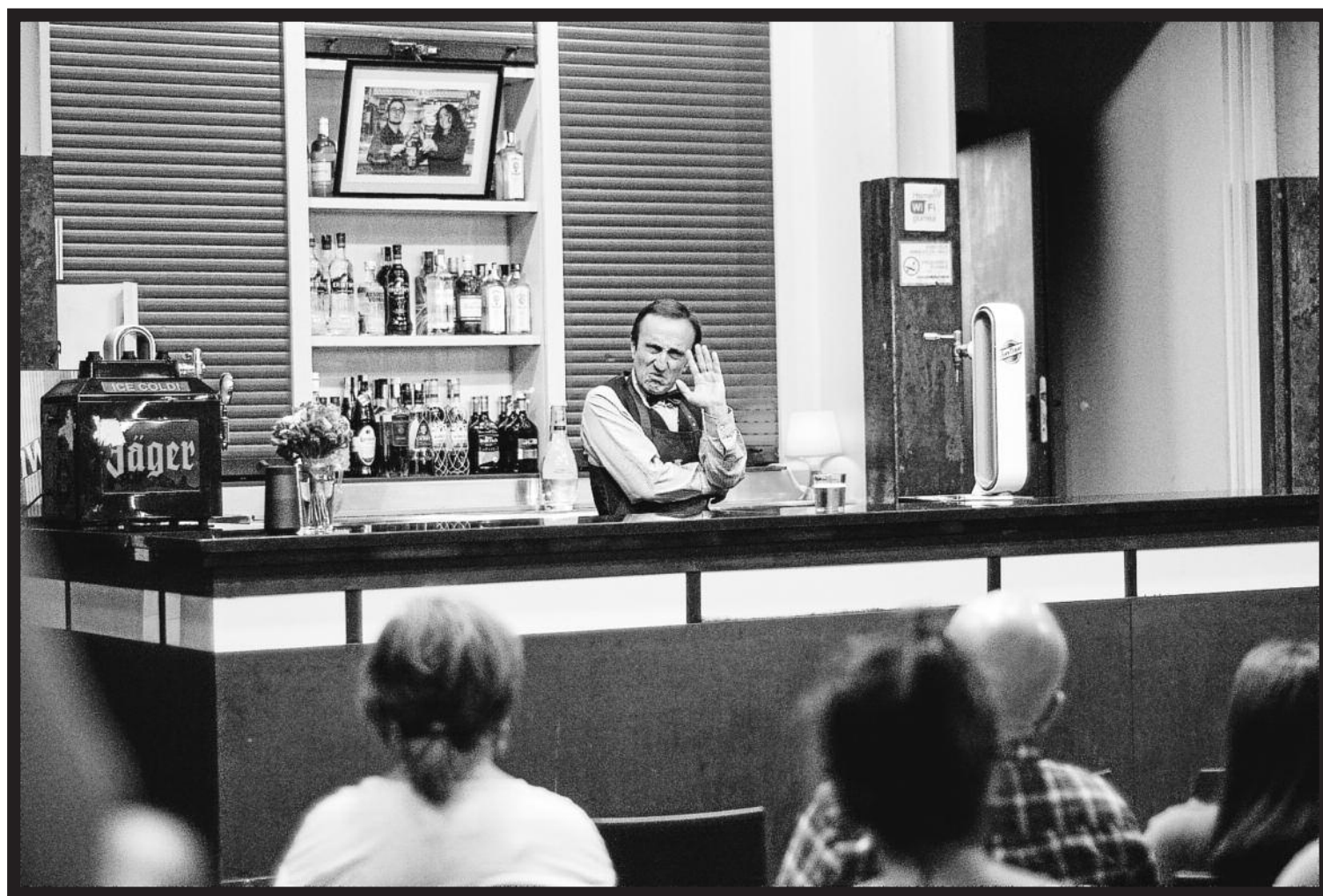
ATZETIK AUERRERAKO KONTAKIZUNA

“Instrukzioak botatzeko ondo bat kaña” dio antzezlanaren azpтитuluak. Bada, hitz joko horrek zerikusi handia du istorioa kontatzeko Telleriak aukeratu duen ordena kronologikoarekin. «Dramaturgo bezala ariketa hori egin nahi nuen. Askotan bukaeran dago giltza, eta, nik, kasu honetan, alderantziz kontatzearen dramaturgia ariketa egin nahi nuen, alderantziz kontatu eta bukararako publikoak amaiera bezala ulertuko zuen zerbait us-tea, nahiz eta istorioaren hasiera izan», azaldu du

Telleriak aipatzen duenez, denbora da istorioaren leitmotiva: «Tabernari honek *slow* estiloa defenditzen du, gauzak astiro egin beharra, arretaz, ganoraz, maitasunez, kaña bat ondo botatzearen dohaina...». Hirugarren arrazoi bat ere ba dago atzetik aurrerako konta-

Ezkerreko orrialdean, Mikel Martinez tabernari paperean, lehen planoan. Goian, berriz, Mikel Martinez bera antzezlanaren beste une batean. Bi argazkiok Bilboko Kafe Antzokiko Kutxa Beltza aretoan ateratakoak dira.

June PRIETO | FOKU

kizuna aukeratzeko: istorioa arretaz jarraitzearen beharra bultzatzea, «puzlea zuk zeuk osatzea, ahalegin mental hori egitea». Horren harira, ariketa horren barruan gauzak ulertzeko prozesua bera eraldatu dutela aurreratu du Telleriak: «Askotan, zerbait geroago ikusiko dugun erreakzioagatik ulertuko dugu».

Antzezlanak Cafe Bar Bilbaon estreinatu zen eta azken hila-beteotan espazio ezberdinetatik pasatu da, azkenetako bat Bilboko Kafe Antzokiko Kutxa

Beltza, Gabriel Aresti euskaltegiak antolatuta. Antzezlanak ikusteko hurrengo hitzordua, berriz, Bermeon da, hilaren 13an, Mikroteatro jaialdian. Arrietan, azaroaren 23rako finkatuta dago saioa.

Antzezlanaren formatuari begiratuta, Mikel Martinezek azaldu du taberna giroan antzeztua izateko pentsatua badago ere, erraz molda daitekeela bestelako espazioetara ere. Aretoa girotzeko barra eta garagardo iturria jartzea ala hori bera antzeztea ez da arazo eta,

obra, beraz, espazio eta giro ezberdinetara egokitu daiteke. Hala ere, formatu handiko lanekin gertatzen denaren kontrara, «gauza txiki, merke eta antolatzeko errazek» ez dute gurean zirkuitu finkorik, Martinezek dioenez. Telleriaren ustez, zinearen munduan film laburrekin gertatzen den antzeko fenomenoak ematen da formatu txikiko antzezlanekin. Saltzeko orduan ere, «beti daukate arazo gehiago, baina horrekin jada kontatzen dugu».

Amaitzeko, aipatu Martinez eta Telleriak aurreratu dutenez, taberna giroa obra eskaintzeko egokiena izanik, Tartean Teatroa konpainiako tabernari bitxia Cafe Bar Bilbaora itzuliko dela noiz edo noiz neguan zehar. Horrek, hori bai, «data eta ordutegi egokiarekin asmatzea» ekarri beharko du, taberna itxi egin beharra izango baitute saioek iraun bitartean.

Tabernariaren desirak, zalantzak, beldurrak, ezinegonak... eta betiko eta gaurko hainbat gai biltzen ditu 30 minutuko bakarrizketak, publikoak bera protagonista isil bilakatzu

Tartean Teatroa konpainiaren «Ez dok hiru. Euskal Musikaren benetako istorioa» aurreko lana bezalaxe, honako hau ere taberna giroko espazio eszenikoetarako pentsatuta dago